

Sygn. akt I C 131/16 upr.

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2016 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący Sędzia Sądu Rejonowego Mirosława Dykier – Ginter

Protokolant sekretarz sądowy Grażyna Pałubicka

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2016 roku w Człuchowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. w W.

przeciwko P. M.

o zapłatę

oddala powództwo.

Pobrano opłatę kancelaryjną

w kwocie zł – w znakach

opłaty sądowej naklejonych

na wniosku.

Sygn. akt I C 131/16 upr.

UZASADNIENIE

Powód (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. wniósł pozew przeciwko P. M. o zapłatę kwoty 788,65 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, oraz o zasądzenie kosztów procesu, do rozpoznania w postępowaniu upominawczym.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, iż pozwanego – będącego kolejnym posiadaczem pojazdu marki OPEL (...) o nr rej. (...) – wiązała z (...) Towarzystwem (...) umowa obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej pojazdów mechanicznych, na dowód czego została wystawiona polisa nr (...). Powód wskazał, iż z uwagi na to, że pozwany po nabyciu pojazdu nie wypowiedział ubezpieczycielowi umowy na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, spoczywał na nim obowiązek zapłaty składki ubezpieczeniowej w kwocie 591,97 zł, jednak pozwany nie wywiązał się z tego zobowiązania. Pierwotny wierzyciel (...) powstała w ten sposób wierzytelność przelał na rzecz powoda na mocy umowy cesji wierzytelności z dnia 24 czerwca 2014 roku. Na dochodzoną należność składają się: należność główna, której termin zapłaty upłynął w dniu 28 stycznia 2013 roku w kwocie 591,97 zł, oraz skapitalizowane ustawowe odsetki za zwłokę za okres od 29 stycznia 2013 roku do dnia 19 stycznia 2016 roku w kwocie 196,68 zł.

Wobec nieuzupełnienia przez stronę powodową danych pozwanego P. M., niezbędnych do ustalenia jego numeru PESEL lub numeru NIP, rozpoznanie sprawy skierowano do postępowania zwykłego.

Z uwagi na fakt, iż korespondencja dla pozwanego zawierająca wezwanie na termin rozprawy oraz odpis pozwu i załączników, skierowana na adres wskazany w treści pozwu, została zwrócona z adnotacją, iż adres nie istnieje, zarządzeniem z dnia 1 kwietnia 2016 roku wezwano powoda do wskazania adresu miejsca zamieszkania pozwanego, w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania pod rygorem zawieszenia postępowania.

Wobec bezskutecznego upływu terminu do wywiązania się z zobowiązania, postanowieniem z dnia 25 kwietnia 2016 roku wydanym w sprawie I C 131/16 Sąd Rejonowy w Człuchowie zawiesił postępowanie w sprawie na mocy art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c.

W piśmie procesowym z dnia 11 sierpnia 2016 roku powód wskazał prawidłowy adres miejsca zamieszkania pozwanego oraz wniósł o podjęcie zawieszono postępowania.

Postanowieniem z dnia 12 września 2016 roku Sąd Rejonowy w Człuchowie podjął zawieszono postępowanie.

Pozwany P. M. na rozprawie w dniu 11 października 2016 roku zakwestionował powództwo w całości wskazując, iż nigdy nie był właścicielem samochodu, którego dotyczy przedmiotowa polisa, nie mógł być więc stroną umowy ubezpieczenia na którą powołuje się powód. Podkreślił, iż zawarte w treści polisy informacje dotyczące właściciela są niezgodne z jego danymi osobowymi – zgodne jest co prawa imię i nazwisko, w treści tego dokumentu wskazana jedna numer PESEL tylko w części (odnoszącej się do jego daty urodzenia) zgodny z jego numerem PESEL, nigdy również nie zamieszkiwał w miejscowości G. na ul. (...) wskazanej jako miejsce zamieszkania posiadacza pojazdu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24 czerwca 2014 roku (...) Towarzystwo (...) z siedzibą w W. zawarło z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. umowę sprzedaży wierzytelności, na mocy której powód nabył wierzytelności pieniężne przysługujące ubezpieczycielowi wobec ubezpieczających z tytułu niezapłaconych składek ubezpieczeniowych, wynikających z zawartych z ubezpieczycielem umów ubezpieczenia.

(dowód: umowa sprzedaży wierzytelności z dnia 24/06/2014r. k. 17-19)

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotem niniejszego postępowania było roszczenie powoda wynikające z wierzytelności przysługującej wobec pozwanego P. M., nabytej – zgodnie z twierdzeniem powoda - od pierwotnego wierzyciela (...) Towarzystwa (...) z siedzibą w W. na mocy umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 24 czerwca 2014 roku. Przedmiotowa wierzytelność wynikać miała z nieopłacenia przez pozwanego składki z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej pojazdów mechanicznych obejmującej samochód pozwanego.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, iż strona powodowa powinna udowodnić, że określona wierzytelność jej przysługuje, tym bardziej, że jako wierzyciel dochodzący zaspokojenia wierzytelności, powinien wykazać podstawę (źródło) zobowiązania pozwanego, jak i jego wysokość. Zgodnie bowiem z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne, tym bardziej, że ciężar dowodu pozostaje w ścisłym związku z problematyką procesową dowodów i spełnia dwie zasadnicze funkcje. Po pierwsze dynamizuje postępowanie dowodowe w systemie obowiązywania zasady sporności (kontradyktoryjności) w procesie, a po drugie określa wynik merytoryczny sporu (sprawy) w sytuacji krytycznej, gdy strona nie udowodni faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. K. Piasecki, Kodeks cywilny. Księga pierwsza. Część ogólna. Komentarz, Zakamycze, 2003 r.). Oznacza to zatem, że Sąd tylko wyjątkowo winien ingerować w przebieg postępowania dowodowego dopuszczając dowody z urzędu, które to uprawnienie wynika z treści przepisu art. 232 k.p.c. Obowiązek wskazania dowodów, potrzebnych dla rozstrzygnięcia sprawy, obciąża przede wszystkim strony (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 października 1996 r., III CKN 6/96, OSNC 1997/3/29), ponieważ Sąd został wyposażony jedynie w uprawnienie, a nie obowiązek, dopuszczenia dalszych jeszcze, nie wskazanych przez żadną ze stron, dowodów, kierując się przy tym własną oceną, czy zebrany w sprawie materiał jest – czy też nie jest – dostateczny do jej rozstrzygnięcia (art.

316 § 1 in principio k.p.c.). Dlatego też Sąd powinien korzystać z przewidzianego w art. 232 zd. 2 k.p.c. uprawnienia powściągliwie i z umiarem, pamiętając, że taka inicjatywa należy przede wszystkim do samych stron i że cały rozpoznany spór jest ich sprawą, a nie sądu.

Sąd w niniejszej sprawie przeprowadził postępowanie dowodowe w oparciu o zaofiarowany przez powoda materiał dowodowy złożony wraz z pozwem. Dopuszczone jednak zostały jedynie dowody, które mają walor dokumentów. Niepoświadczona podpisem strony kserokopia nie jest dokumentem. W postępowaniu opartym na dokumencie prywatnym źródłem wiadomości jest, zgodnie z art. 245 k.p.c., zawarte w nim i podpisane oświadczenie, stąd dla uznania kserokopii za dokument prywatny, świadczący o istnieniu oryginału o odwzorowanej w niej treści, niezbędne jest oświadczenie o istnieniu dokumentu o treści i formie odwzorowanej kserokopią. Takim oświadczeniem jest umieszczone na kserokopii i zaopatrzone podpisem poświadczenie zgodności kserokopii z oryginałem. Dopiero wtedy można uznać kserokopię za dokument prywatny świadczący o istnieniu oryginału o treści i formie w niej odwzorowanej. Natomiast bez wspomnianego poświadczenia kserokopia nie może być uznana za dokument (tak Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 29 marca 1994 r., III CZP 37/94, postanowieniach z dnia 27 sierpnia 1998 r. III CZ 107/98 i z dnia 18 października 2002 r., V CKN 1830/00 oraz w wyroku z dnia 6 listopada 2002 r., I CKN 1280/00).

Powód jako podstawę swych roszczeń wobec pozwanego wskazywał na nabycie wierzytelności przysługującej – jak wywodził – wobec pozwanego pierwotnemu wierzycielowi. Powoływał się więc na swoje uprawnienia nabyte w drodze przelewu wierzytelności. Zgodnie z treścią art. 509 k.c. przelew wierzytelności oznacza przeniesienie wierzytelności oznaczonej co do tożsamości i dla skuteczności takiej transakcji konieczne jest precyzyjne oznaczenie przenoszonej wierzytelności. Oznacza to, że skuteczne wywodzenie uprawnień z faktu nabycia wierzytelności na podstawie umowy cesji wymaga udowodnienia bez wątpliwości, że do cesji konkretnej wierzytelności doszło.

W ocenie Sądu powód w niniejszej sprawie udowodnił jedynie fakt zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności między powodem (...) Towarzystwem (...) z dnia 24 czerwca 2014 roku. Na tę okoliczność przedłożył bowiem do akt sprawy kserokopię – poświadczoną za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika zawodowego – wyciągu z umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 24 czerwca 2014 roku (dowód: k. 17-19), której Sąd przyznał walor dokumentu. Okoliczność ta nie została również zakwestionowana przez pozwanego.

Natomiast pozostałe okoliczności podnoszone przez powoda budzą w ocenie Sądu poważne wątpliwości, zarówno co do źródła powstania zobowiązania pozwanego, jak i co do tego, że powód dochodzone roszczenie faktycznie nabył. Okoliczności te przez powoda nie zostały wykazane. Brak jest w szczególności podstaw, aby uznać, iż powód wykazał odpowiednim środkiem dowodowym, iż w wyniku zawartej umowy sprzedaży wierzytelności nabył również wierzytelność przysługującą (...) wobec pozwanego P. M.. Na tę okoliczność powód przedłożył jedynie wyciąg z załącznika do umowy sprzedaży wierzytelności stanowiącego zestawienie wierzytelności będących przedmiotem umowy przelewu z dnia 24 czerwca 2014 roku, nie opatrzoney jakimkolwiek podpisem. Pismo to nie stanowi dokumentu, a tym samym nie mogło stanowić przedmiotu dowodu z dokumentu ewentualnie innego środka dowodowego na okoliczność wywodzoną przez powoda dotyczącą nabycia wierzytelności wobec pozwanego.

Przede wszystkim jednak wskazać należy, że powód nie wykazał iż wierzytelność, która - zgodnie z jego twierdzeniem – została przez niego nabyta od pierwotnego wierzyciela w ogóle zaistniała. Warunkiem skutecznego przeniesienia wierzytelności jest przecież jej istnienie na rzecz pierwotnego wierzyciela.

W treści uzasadnienia pozwu powód wskazał, iż pozwany – jako kolejny posiadacz samochodu objętego umową OC z (...) – związany jest z pierwotnym wierzycielem umową ubezpieczenia OC pojazdów mechanicznych, albowiem nie wypowiedział jej w trybie art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych i w ten sposób doprowadził do zawarcia umowy ubezpieczenia na kolejny okres. Powód dochodził roszczeń wynikających z nieopłacenia składki z tytułu polisy nr (...) z dnia 28 stycznia 2013 roku wystawionej na mocy tak zawartej umowy ubezpieczenia OC. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż przedmiotowa umowa ubezpieczenia OC wiązała pozwanego z ubezpieczycielem (...) Towarzystwem (...) – jako kolejnego posiadacza pojazdu mechanicznego marki

OPEL Vectra A o nr rej. (...). Natomiast z dołączonej do pozwu kserokopii polisy nr (...) wynika, iż polisą tą ubezpieczyciel w dniu 28 stycznia 2013 roku potwierdził zawarcie umowy ubezpieczenia OC na okres 12 miesięcy tj. od dnia 28 stycznia 2013 roku do dnia 27 stycznia 2014 roku, przy czym nie wynika z niej co stanowiło podstawę jej wystawienie – w szczególności, że pozwany nabył przedmiotowy pojazd, kiedy i na jakiej podstawie. Okoliczność ta budzi w ocenie Sądu poważne wątpliwości – zarówno w zakresie nabycia przez pozwanego przedmiotowego pojazdu, jak i zawarcia z nim przedmiotowej umowy ubezpieczenia OC – tym bardziej, że pozwany na rozprawie w dniu 11 października 2016 roku oświadczył, iż nie był nigdy właścicielem pojazdu, którego dotyczy przedmiotowa polisa, a zawarte w niej dane osobowe właściciela pojazdu są niezgodne z faktycznymi danymi osobowymi pozwanego (porównaj: wyjaśnienia pozwanego na rozprawie w dniu 11 października 2016r. w okresie od 00:02:17 do 00:03:12 i od 00:10:19 do 00:12:32 – protokół k. 70v). W szczególności pozwany oświadczył, iż nigdy nie mieszkał w miejscowości G. przy ul. (...), czyli pod adresem wskazanym zarówno w treści polisy, jak i pierwotnie wskazanym w treści pozwu, natomiast wskazany w polisie nr PESEL właściciela zgodny jest jedynie w części obejmującej datę urodzenia pozwanego (porównaj: polisa k. 16, zaświadczenie z systemu PESEL-SAD k. 59-59v). Zauważyć należy zresztą należy, że te rozbieżności uniemożliwiały również nadania sprawie biegu we wstępnym etapie jej rozpoznawania i doprowadziły do zawieszenia postępowania wobec braku możliwości zweryfikowania pozwanego w systemie PESEL SAD.

Zaprzeczenie tym okolicznościom przez pozwanego powoduje, iż stają się one okolicznościami spornymi i jako takie wymagają dowodu. To powód na podstawie tych okoliczności wywodził skutki prawne i to na nim spoczywał ciężar wykazania okoliczności związanych z zawarciem umowy, która była przedmiotem rozstrzygnięcia przez Sąd w niniejszej sprawie. Powód natomiast nie zaoferował żadnego dowodu na potwierdzenie wywodzonych przez siebie okoliczności, a obejmujących wykazanie powstania zobowiązania podstawowego, z którego dochodził w niniejszej sprawie należności od pozwanego. Takim dowodem – z przyczyn wyżej wskazanych- nie może być w szczególności nie poświadczona za zgodność kserokopia polisy, którą powód powołał jako dowód w sprawie.

Dodatkowo w tym miejscu wskazać należy, że powstanie wywodzonego przez powoda zobowiązania w okolicznościach wskazanych w treści pozwu budzi wątpliwości również w świetle regulacji ustawowej, na której oparto żądanie pozwu. Zgodnie bowiem z powoływanym przez powoda w uzasadnieniu pozwu art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. Nr 124, poz. 1152) - w brzmieniu po zmianie ustawy ustawą zmieniającą z dnia 19 sierpnia 2011 r. (Dz.U. Nr 205, poz. 1210), która weszła w życie 11 lutego 2012 r. - w razie przejścia lub przeniesienia prawa własności pojazdu mechanicznego, którego posiadacz zawarł umowę ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, na posiadacza pojazdu, na którego przeszło lub zostało przeniesione prawo własności, przechodzą prawa i obowiązki poprzedniego posiadacza wynikające z tej umowy. Umowa ubezpieczenia OC ulega rozwiązaniu z upływem okresu, na który została zawarta, chyba że posiadacz, na którego przeszło lub zostało przeniesione prawo własności, wypowie ją na piśmie. Nie stosuje się jednak do tego stanu faktycznego art. 28 ustawy. Brak jest więc od wejścia w życie tej zamiany art. 31 ustawy możliwości zastosowania klauzuli prolongacyjnej na kolejny okres 12 miesięcy, albowiem wyłączone jest stosowanie automatycznego odnowienia się umowy ubezpieczenia na podstawie art. 28 cytowanej ustawy w sytuacji przejścia lub przeniesienia prawa własności pojazdu mechanicznego, którego posiadacz zawarł umowę ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Chodzi o każdą formę zmiany właściciela pojazdu mechanicznego – w tym umowę sprzedaży – którego zbywca korzystał z ochrony ubezpieczeniowej. Dla zachowania stałej ochrony ubezpieczeniowej posiadacz pojazdu wypowiadający umowę ubezpieczenia ma obowiązek zawarcia nowej umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, najpóźniej w dniu rozwiązania się umowy wypowiedzianej.

Tak więc tylko w stanie prawnym obowiązującym przed 11 lutego 2012 r. w sytuacjach opisanych w art. 31 ust. 1 i 4 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych odpowiednie zastosowanie znajdował art. 28 tej ustawy. Wówczas jeśli nie doszło do wypowiedzenia umowy z upływem 30 dni następujących po dniu nabycia (przejścia posiadania) pojazdu mechanicznego, rozwiązywała się ona z upływem dwunastomiesięcznego terminu (art. 26 ustawy). Gdy jednak aktualny posiadacz pojazdu, nie później niż na dzień przed upływem 12 miesięcy, na który umowa ubezpieczenia

OC posiadaczy pojazdów mechanicznych została zawarta, nie powiadomił na piśmie zakładu ubezpieczeń o jej wypowiedzeniu, uważało się, że została zawarta następna umowa na kolejne 12 miesięcy (art. 28 ustawy). Obecnie stosowanie automatycznego odnowienia się umowy ubezpieczenia na podstawie art. 28 ustawy w sytuacjach określonych w art. 31 ust. 1 i 4 ustawy jest wyłączone. Dlatego też w przypadku przejścia lub przeniesienia prawa własności pojazdu i niezłożenia przez aktualnego posiadacza oświadczenia o wypowiedzeniu umowy będzie ona wprawdzie obowiązywała, ale jedynie do upływu czasu, na jaki została zawarta, bez możliwości zastosowania klauzuli prolongacyjnej na kolejny okres 12 miesięcy.

Zauważyć należy, że umowa na którą powołuje się powód zawarta miała być 28 stycznia 2013 roku - a więc już w okresie obowiązywania nowej regulacji ustawowej – z nowym posiadaczem tylko w związku z nabyciem przez niego pojazdu, na okres 12 miesięcy.

Biorąc powyższe pod uwagę sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia powództwa.